

Výtvarné činnosti a jejich využití ve výchově

(I.část)

Mgr.A. Lucrezia Škaloudová Puchmajerová, Ph.D.

Katedra primárního vzdělávání

Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické

Technické univerzity v Liberci

NA KATEDŘE VYUČUJEME STUDIJNÍ PROGRAMY:

- **Učitelství pro I. stupeň ZŠ, Mgr.**
- **Pedagogiku volného času, Bc.**
- **Učitelství pro mateřské školy, Bc.**

v rámci DVPP

- **Rozšiřující studium výtvarné výchovy pro 2. st. ŽŠ, Mgr.**
- Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. st. ŽŠ, Mgr.
- Rozšiřující studium pro I. stupeň ZŠ, Mgr.

Kurzy DVPP pro učitele a vychovatele v praxi - Moderní učitel a Živá škola:

- **Grafika pro školní praxi**
- **Plenérová malba**
- **Malba netradičními materiály**

KRESBA, GRAFIKA, MALBA, VÝTVARNÉ TECHNIKY A MATERIÁLY

Školní družina

- je školské zařízení pro zájmové vzdělávání
- Naplňuje obecné cíle dané zákonem
- Navazuje na klíčové kompetence dané RVP
  - Výtvarné činnosti** pak nečastěji rozvíjí kompetence:
    - K naplňování volného času
    - K řešení problémů, = Pracovní
    - Komunikativní
    - Sociální
- Poskytuje žákům kvalitní naplnění volného času:
  - zájmovou činností
  - aktivitami zaměřenými na různé oblasti

Slibná oranžová budoucnost

Land-art , Jana 2012

Volnočasové činnosti

-na vychovatele se kladou všestranné nároky

Činnosti:

- Odpočinkové, relaxační
- Sportovní - formou her
- **Kulturně historické**, společenské
- Přírodovědné
- **Pracovní-technické** (uvádí Pávková)
- **Esteticko-výchovné: výtvarné**, hudební, dramatické

Volný čas ve škole

Školní družina	Školní klub
Mladší děti 1.-2. třída	Starší děti 3.-5.třída, někdy i 2.st.
Větší počet dětí z jedné třídy	Menší počet dětí z jedné třídy
Ročníky oddělené	Ročníky prolínají
Všeobecné bez zaměření	Bývají zaměřené podle vychovatele
Docházka denně	Docházka jen některé dny, libovolná

Zájmový kroužek

Volba žáka, ročníky se prolínají

Školní družiny zařazují jedno dlouhé odpoledne na své projekty, Pozor na časové rozložení - může nabourávat dětem ostatní kroužky.

Školní klub by měl svoji specifikaci volit i podle složení skupiny, která do něj dochází (není to např. výtvarný či sportovní kroužek)

Problémy výtvarných činností ve školní družině

- požadavky vedení školy
- prostory, ve kterých pracujeme /velikost místnosti, koberce, světlo.../
- finanční možnosti družiny
- krátký časový prostor
- příchody a odchody dětí
- zájem dětí /pracují jen ti, kteří chtějí x zaměstnání ostatních/

Důležitá je motivace, která přiláká všechny děti k práci.

4 varianty jednoho podzimu

Houby na kmeni, Markéta 2013

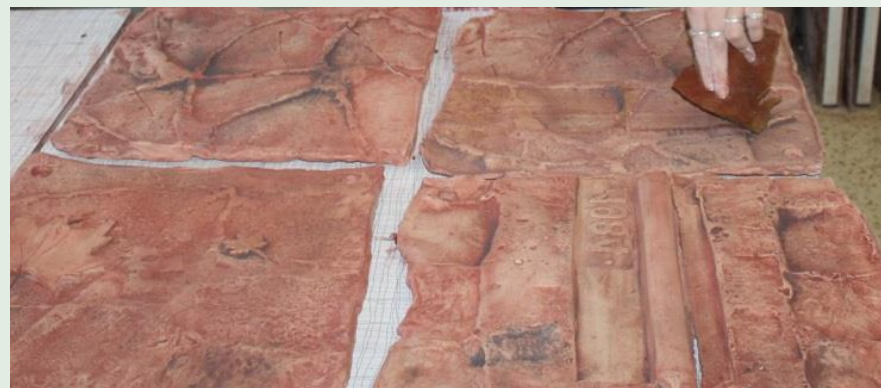
Motiv z fotografie zpracovaný ve 4 technikách :

- Kresba voskovkou s akvarelem
- Kresba suchým pastelem na tmavý podklad
- Vosková rezerva (odkrývací tech.)
- Koláž

Výtvarné činnosti

- 1) Kulturně historické
- 2) Pracovní-technické
- 3) Tvořivé

Klienti Jedličkova ústavu v LBC při snímání struktur kašny a dlažby realizované v rámci BP A. Horákové – „Stopy z procházek městem“

I) Kulturně historické činnosti

- procházky, seznamování s městem
- seznamování s přírodou
(záznamy struktur – frotáže, land-art, sběr přírodního materiálu pro tvorbu, fotografie)
- účast na galerijních, muzejních programech

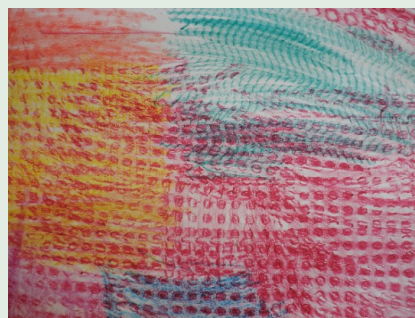
Studentky TUL /ved. Z.Pechová

Spacium M. Housera

Koláž z frotáže s dotiskem

ŠD ZŠ Lesní Liberec 2013

Land-art, objekt

ŠD ZŠ Lesní LBC
září 2015

Jan, 2009

Lenka, 2009

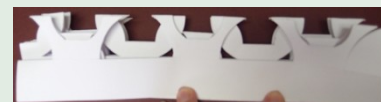
Denisa 2010

2) Pracovně-technické činnosti

- skládání stavebnic
- konstrukční prvky z papíru
- konstrukční prvky z dalších materiálů (ze špejlí, brček, drátu)
- skládanky, origami, fleurogami
- práce s odpadovým materiálem (noviny na kašírování, karton, tetrapack, plast, skořápky od vajec...)

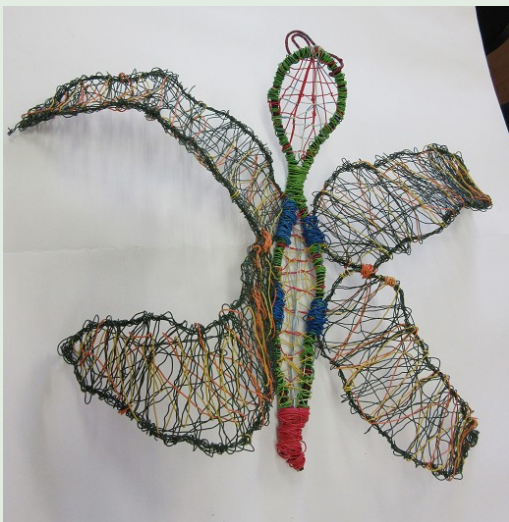

- konstrukční prvky z papíru, skládanky, kašírování

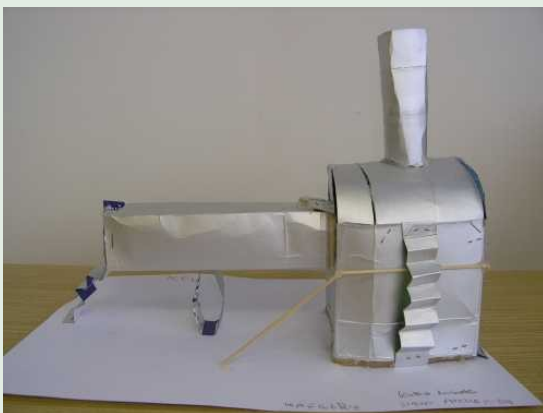

Studenti NŠ, PVČ

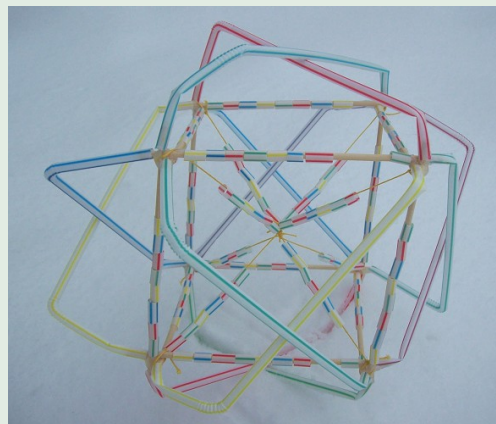
- konstrukční prvky z dalších materiálů
- práce s odpadovým materiálem (karton, plast...)

ŠD Ruprechtice, 2014

Prima Gym. Mimoň, 2008

Studenti PVČ, 2015

- Přírodní materiály

Žáci ZŠ

3) Tvořivé činnosti

= častěji pracovní činnosti

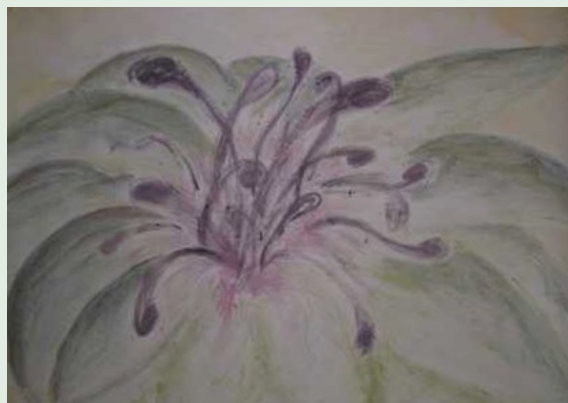
- práce s přírodním materiálem
- materiálové hry, venkovní výtvarné hry
- výtvarné činnosti s náhodou
- netradiční techniky (kresby, malby)
- výtvarná práce v materiálu (textil, korálky, grafika)
- vhodné manuální činnosti materiálově náročnější

- práce s přírodním materiálem

souvisí s roční dobou

Studenti PVČ

níťová kresba s dokresbou

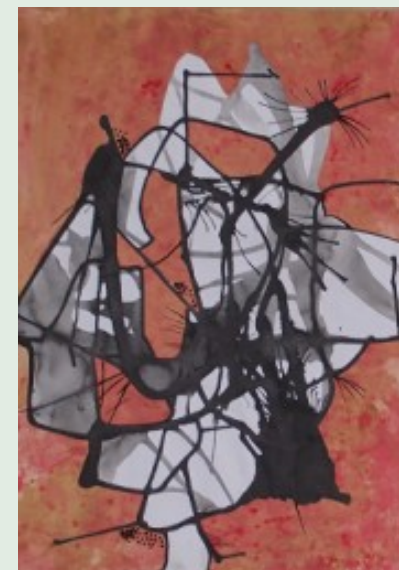
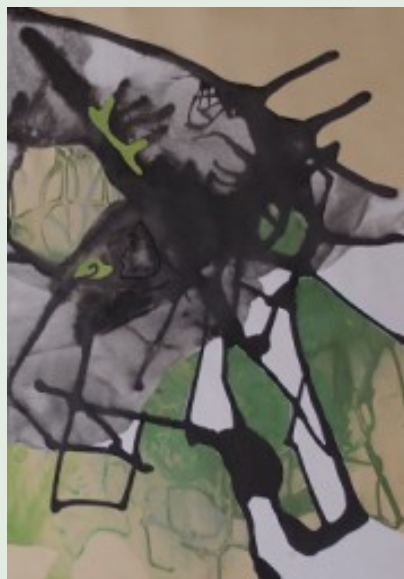
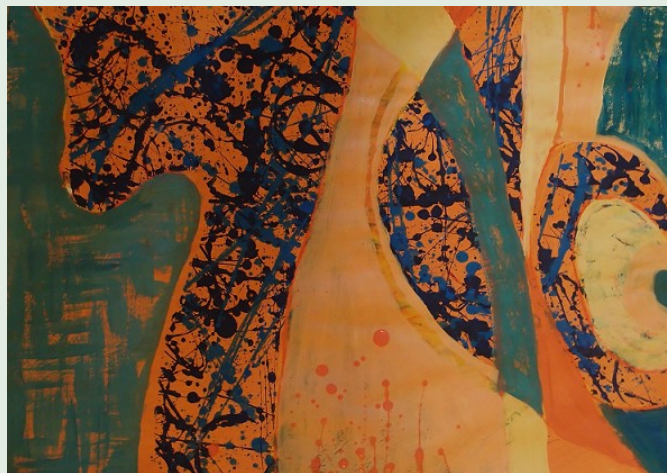

Markétka, Anička.
Výtvarná dílna

Studentky MŠ

Tvořivé činnosti

- výtvarné činnosti s náhodou

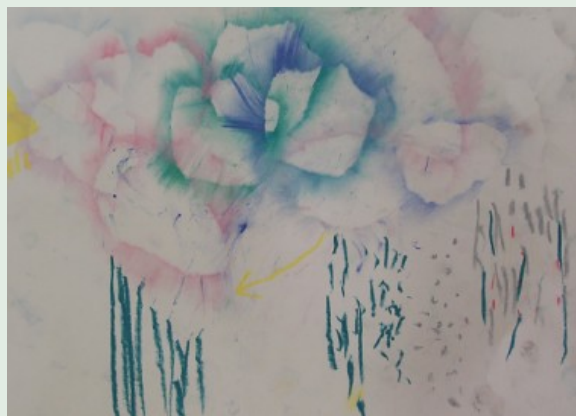

Tvořivé činnosti

Žáci I.st. ZŠ, výtvarná dílna

Studenti PVČ

- netradiční techniky (kresby, malby) – využití šablony a pastelu

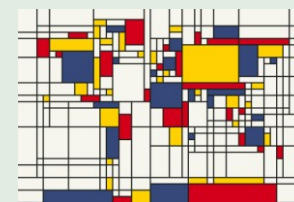
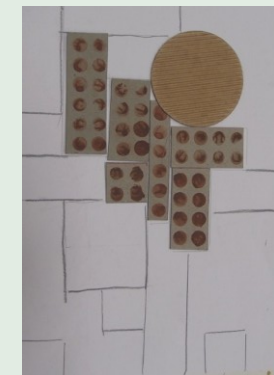
- využití kostek lega

Žáci 1.st. ZŠ, výtvarná dílna

Studenti DVPP, 2015

Výtvarná práce v materiálu

- Fleurogami, origami, pletení z papíru
- Hobby techniky: plstění, fimo, twist art, qiuling
- Textilní techniky – patchwork, batikování, tisk na látku
- Tkaní z příze, tkaní z hadrů, travin,
- Drhání, práce s nití, šití korálků,
- **Grafické činnosti** – předgrafické techniky

Fleurogami, nešitý patchwork, nít'ák

Žáci ZŠ Na Perštýně

Dan, Vojta 2014

- vhodné manuální činnosti materiálově náročnější

Twist art,
quiling

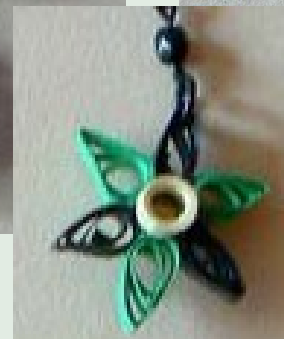
Katka 2007

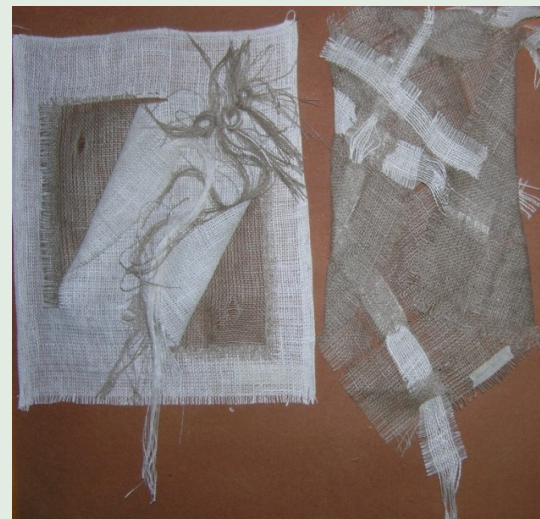
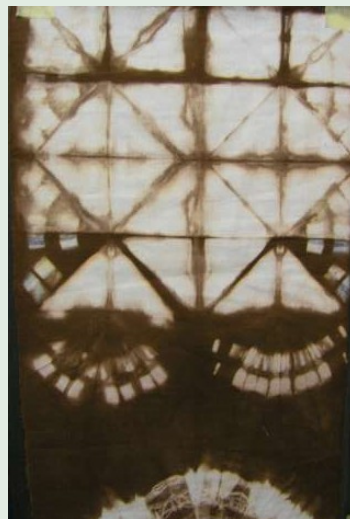
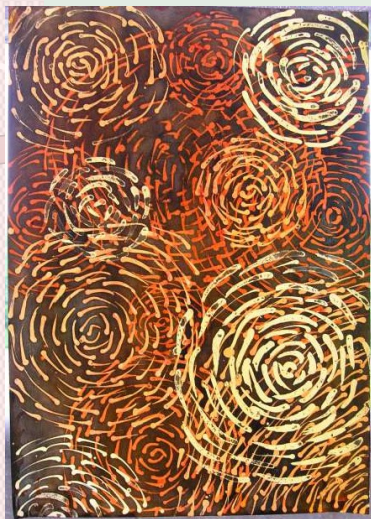
Lada 2014

Bára 2011

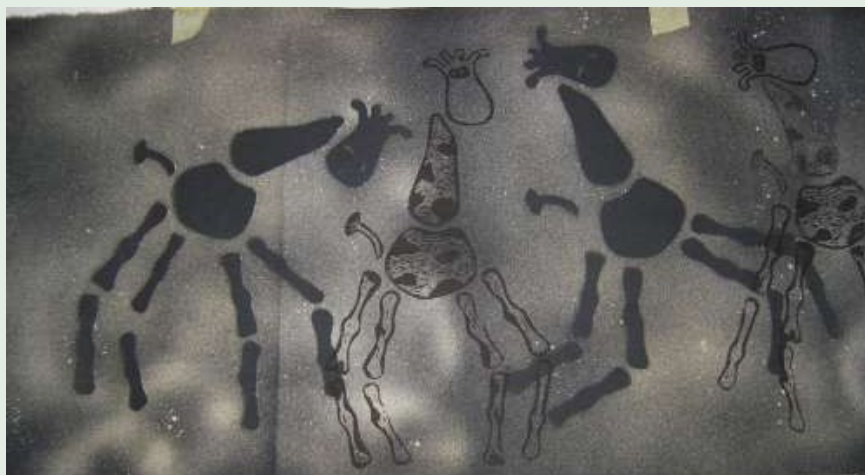

- výtvarné převádění do materiálu (textil, korálky, grafika)

Studenti PVČ, MŠ z kurzů PF UJEP ÚSTÍ n/l

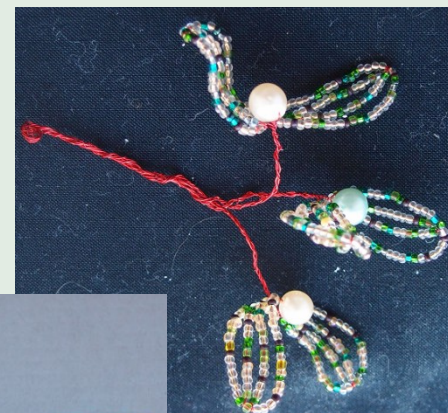
Tvořivé činnosti

korálkování a drátování

Berenika,
Školní klub
ZŠ Na Perštýně

Doporučená literatura:

Holeyšovská, A. *Zájmová činnost ve školní družině*. Praha: Portál, 2009. ISBN: 978-80-7367-586-8

Hájek, B., Hofbauer, B., Pávková, A. *Pedagogické ovlivňování volného času /Současné trendy/*. Praha: Portál, 2011. ISBN: 9788026200307

Stejskalová, R. *Grafické činnosti ve školní družině*. Bakalářská práce 2013 /ved. L. Škaloudová/ KPP FP TUL

Horáková, A. *Stopy z procházek městem*. Bakalářská práce 2013 /ved. M. Pošarová/ KPP FP TUL

Obrazová dokumentace:

Archív Lucrezie Škaloudové Puchmajerové – práce studentů Pedagogiky volného času, práce z výtvarných dílen

Archív Radomíry Stejskalové, ŠD ZŠ Lesní, ŠD ZŠ Ruprechtice Liberec

Ukázky ze zmíněných bakalářských prací

lucrezia.skaloudova@tul.cz

KPV FPTU v Liberci

Pokračování:

Výtvarné činnosti a jejich využití ve výchově (2.část Grafické činnosti)